

Informacja dotycząca opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 będącymi obywatelami Ukrainy, które przybyły do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - dla gmin

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa wprowadziła rozwiązania mające na celu zwiększenie dostępu do miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dla dzieci z Ukrainy, poprzez ułatwienia w tworzeniu nowych, ale nadal bezpiecznych, placówek lub zwiększaniu liczby miejsc w już istniejących.

Rozwiązania omówione poniżej dotyczą wyłącznie nowych instytucji opieki tworzonych dla dzieci przybyłych z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym oraz już funkcjonujących instytucji opieki, które chcą zwiększyć liczbę miejsc z przeznaczeniem dla ww. grupy dzieci.

Do instytucji opieki, które nie będą tworzone dla dzieci przybyłych z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym zastosowanie mają przepisy ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, podobnie jak do istniejących instytucji, które nie będą świadczyły opieki dla ww. grupy dzieci.

Co powinna wiedzieć gmina jako podmiot prowadzący własne instytucje opieki?

- 1) **Gmina** może **utworzyć żłobek lub klub dziecięcy** w lokalu, który nie spełnia standardów lokalowo-sanitarnych (określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej). **Zawieszane zostają wymogi sanitarno-lokalowe** odnoszące się do pomieszczeń, w których ma być sprawowana opieka nad dziećmi w **nowotworzonych żłobkach i klubach dziecięcych** (art. 25 ust. 1-2c* oraz przepisy wydane na podstawie art. 25 ust. 3).
- 2) Nowy żłobek lub klub dziecięcy **podlega wpisowi do rejestru żłobków i klubów dziecięcych**, ale nie jest wymagana:

- ✓ decyzja komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej (art. 28 ust. 1 pkt 3),
- ✓ decyzja państwowego inspektora sanitarnego (w przypadku żłobków) lub opinia wójta, burmistrza, prezydenta miasta (w przypadku klubów dziecięcych) odnosząca się do wymogów sanitarno-lokalowych (art. 28 ust. 1 pkt 3a*).

3) **Gmina** może **zwiększyć liczbę miejsc** opieki w już funkcjonującym żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Dopuszcza się, w przypadku żłobków i klubów dziecięcych, odstępianie od wymogów sanitarno-lokalowych odnoszących się do pomieszczeń, w których ma być sprawowana opieka nad dziećmi (tj. art. 25 ust. 1-2c* oraz przepisy wydane na podstawie art. 25 ust. 3*). Oznacza to, że nie jest wymagana:

- ✓ decyzja komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej (art. 28 ust. 1 pkt 3),
- ✓ decyzja państwowego inspektora sanitarnego (w przypadku żłobków) lub opinia wójta, burmistrza, prezydenta miasta (w przypadku klubów dziecięcych) odnosząca się do wymogów sanitarno-lokalowych (art. 28 ust. 1 pkt 3a*).

Miejsca te **podlegają wpisowi do rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz do wykazu dziennych opiekunów.**

- 4) Dzieci, które przybyły z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa mogą być przyjmowane nie tylko do utworzonych dla nich żłobków lub klubów dziecięcych lub na dodatkowe miejsca w funkcjonujących już instytucjach opieki, ale również do żłobków lub klubów dziecięcych na czas nieobecności innych dzieci. Zgodnie z art. 18b *ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3*, w przypadku nieobecności dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym, dyrektor żłobka lub klubu dziecięcego może przyjąć na miejsce tego dziecka, na czas jego nieobecności, inne dziecko (na podstawie umowy z jego rodzicami).
- 5) **Zniesione zostały limity** dotyczące liczby dzieci, które mogą być pod opieką opiekuna w żłobku, klubie dziecięcym czy u dziennego opiekuna:
- w **żłobku i klubie dziecięcym** jeden opiekun może zajmować się większą liczbą dzieci niż 5 (gdy w grupie jest dziecko poniżej 1 roku życia, niepełnosprawne lub

wymagające szczególnej opieki) lub więcej niż 8 dzieci (dotychczasowy limit wynosił max. 8 dzieci na opiekuna) (art. 15 ust. 1-3*).

- **dzienny opiekun** może zajmować się większą liczbą dzieci niż 3 dzieci (gdy w grupie jest dziecko poniżej 1 roku życia, niepełnosprawne lub wymagające szczególnej opieki) lub więcej niż 5 dzieci lub więcej niż 8 dzieci (do tego wymagana była zgoda rodziców i ich udział w sprawowaniu opieki). Do zajmowania się większą liczbą dzieci nie jest już potrzebna zgoda rodziców (art. 38 ust. 1 i 1a*).

- 6) **W klubie dziecięcym został zniesiony limit miejsc** wynoszący 30 miejsc. Istnieje możliwość przekroczenia tej liczby. **Zniesiono także granicę wieku w klubie dziecięcym**, od której może być przyjęte dziecko – dziecko może być przyjęte od 20 tygodnia życia (art. 7 ust. 2 i 3*).
- 7) **Nie ma obowiązku zatrudniania pielęgniarki** lub położonej w żłobku, jeśli liczba dzieci przekroczy 20 (art. 15 ust. 3*).
- 8) Rodzice, którzy są obywatelami Ukrainy i przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa mogą się ubiegać o dofinansowanie pobytu dziecka w instytucji opieki. Dzieci te powinny być wykazywane w *Informacji o dzieciach uczęszczających do instytucji opieki* składanej przez gminy w aplikacji Rejestr Żłobków.

Co powinna wiedzieć gmina jako organ prowadzący rejestr żłobków i klubów dziecięcych oraz wykaz dziennych opiekunów?

- 1) **Podmioty inne niż gmina** także mogą tworzyć żłobki i kluby dziecięce, by zapewnić opieką dzieciom przybyłym z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym. **Zawieszono zostają wymogi sanitarno-lokalowe** odnoszące się do pomieszczeń, w których ma być sprawowana opieka nad dziećmi w **nowotworzonych żłobkach i klubach dziecięcych** (art. 25 ust. 1-2c* oraz przepisy wydane na podstawie art. 25 ust. 3).
- 2) Nowy żłobek lub klub dziecięcy **podlega wpisowi do rejestru żłobków i klubów dziecięcych**, ale nie jest wymagana:
 - ✓ decyzja komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej (art. 28 ust. 1 pkt 3),

- ✓ decyzja państwowego inspektora sanitarnego (w przypadku żłobków) lub opinia wójta, burmistrza, prezydenta miasta (w przypadku klubów dziecięcych) odnosząca się do wymogów sanitarno-lokalowych (art. 28 ust. 1 pkt 3a*).
- 3) Do utworzenia takiego żłobka czy klubu dziecięcego przez **podmiot inny niż gmina** wymagana jest **zgoda** wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Jej wzór określa odpowiednio wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Zgoda powinna być **załączona do wniosku o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych**.
- 4) **Podmiot inny niż gmina** prowadzący instytucję opieki może **zwiększyć liczbę miejsc** opieki w już funkcjonującym żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, jeśli uzyska **zgodę** wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Miejsca te **podlegają wpisowi do rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz do wykazu dziennych opiekunów** poprzez złożenie wniosku RKZ-2 ze wskazaniem liczby miejsc, którą dysponuje dana instytucja opieki oraz liczby dzieci zapisanych. Dopuszcza się, w przypadku żłobków i klubów dziecięcych, odstępnie od wymogów sanitarno-lokalowych odnoszących się do pomieszczeń, w których ma być sprawowana opieka nad dziećmi (tj. art. 25 ust. 1-2c* oraz przepisy wydane na podstawie art. 25 ust. 3*). Oznacza to, że nie jest wymagana:
- ✓ decyzja komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej (art. 28 ust. 1 pkt 3*),
 - ✓ decyzja państwowego inspektora sanitarnego (w przypadku żłobków) lub opinia wójta, burmistrza, prezydenta miasta (w przypadku klubów dziecięcych) odnosząca się do wymogów sanitarno-lokalowych (art. 28 ust. 1 pkt 3a*).
- 5) W przypadku podmiotów innych niż gmina, także zostały zniesione limity dotyczące liczby dzieci, które mogą być pod opieką jednego opiekuna w żłobku, klubie dziecięcym czy u dziennego opiekuna:
- **w żłobku i klubie dziecięcym** jeden opiekun może zajmować się większą liczbą dzieci niż 5 (gdy w grupie jest dziecko poniżej 1 roku życia, niepełnosprawne lub wymagające szczególnej opieki) lub więcej niż 8 dzieci (dotychczasowy limit wynosił max. 8 dzieci na opiekuna) (art. 15 ust. 1-3*) – do odstąpienia od tej

zasady podmiot prowadzący inny niż gmina potrzebuje **zgody wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.**

- **dzienny opiekun** może zajmować się większą liczbą dzieci niż 3 dzieci (gdy w grupie jest dziecko poniżej 1 roku życia, niepełnosprawne lub wymagające szczególnej opieki) lub więcej niż 5 dzieci lub więcej niż 8 dzieci (do tego wymagana była zgoda rodziców i ich udział w sprawowaniu opieki). Do zajmowania się większą liczbą dzieci nie jest już potrzebna zgoda rodziców (art. 38 ust. 1 i 1a*)

– do odstąpienia od tej zasady podmiot prowadzący inny niż gmina potrzebuje **zgody wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.**

- 6) **W klubie dziecięcym został zniesiony limit dzieci**, które mogą być przyjęte. Do tej pory limit stanowiło 30 dzieci. Natomiast obecnie istnieje możliwość przekroczenia tej liczby. **Zniesiono także granicę wieku w klubie dziecięcym**, od której może być przyjęte dziecko – po wejściu w życie specustawy dziecko może być przyjęte od 20 tygodnia życia (art. 7 ust. 2 i 3*) – do odstąpienia od tej zasady podmiot prowadzący inny niż gmina potrzebuje **zgody wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.**
- 7) **Nie ma obowiązku zatrudniania pielęgniarki** lub położonej w żłobku, jeśli liczba dzieci przekroczy 20 (art. 15 ust. 3*) – do odstąpienia od tej zasady podmiot prowadzący inny niż gmina potrzebuje **zgody wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.**
- 8) Rodzice, którzy są obywatelami Ukrainy i przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa mogą się ubiegać o dofinansowanie pobytu dziecka w instytucji opieki. Dzieci te powinny być wykazywane w *Informacji o dzieciach uczęszczających do instytucji opieki* składanej poprzez PIU Emp@tia przez podmioty inne niż gmina.

Przepisy dotyczące kwalifikacji kadry zatrudnianej w żłobku lub klubie dziecięcym oraz kwalifikacji dziennych opiekunów **nie podlegają warunkowym wyłączeniom.**

Omawiane rozwiązania zostały określone w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju (Dz. U. z 2022 r. poz. 583) – art. 28 ust. 1-5.

* przepisy ustawy o opiece na dziećmi w wieku do lat 3